

Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej

<https://bialapodlaska.sr.gov.pl/srb/obsługa-interesanta/informacje-dodatkowe-dl/mediacje/historia-mediacji/8083,Historia-mediacji.html>
25.04.2024, 23:01

Historia mediacji

Mediacja w Polsce

W 1992 r. grupa pracowników ówczesnego Biura Interwencji Senatu (Janina Waluk) oraz przedstawiciele Stowarzyszenia Penitencjarnego Patronat, na zaproszenie niemieckiej Fundacji H. Böll'a, wyjechała do Kolonii. Tam zapoznała się z działalnością niemieckich ośrodków mediacji, zajmujących się szczególnie nieletnimi sprawcami czynu karalnego. Zdobyte w Niemczech doświadczenia doprowadziły do powstania Zespołu ds. Wprowadzenia Mediacji w Polsce, który oficjalnie został powołany w grudniu 1995 roku przy Stowarzyszeniu Penitencjarnym Patronat, wspierany finansowo przez Fundację H. Böll'a.

Celem Zespołu było wprowadzenie mediacji jako instytucji prawnej do polskiego wymiaru sprawiedliwości. Po 1995 r. na terenie całego kraju powstały ośrodki mediacji, w których realizowano eksperymentalny program mediacji między pokrzywdzonym a sprawcą czynu karalnego w sprawach nieletnich. Między innymi, na bazie doświadczeń tych zespołów zostały opracowane i ostatecznie wprowadzone w 1997 r. zmiany w kodyfikacji karnej dotyczące wprowadzenia instytucji mediacji do kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego. W sierpniu 1998 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków prowadzenia mediacji w sprawach dorosłych sprawców przestępstw a w maju 2001 r. w sprawach nieletnich.

Dzięki inicjatywie i zainteresowaniu Departamentu Spraw Rodziny i Nieletnich Ministerstwa Sprawiedliwości problematyką mediacji rodzinnych, powołany został w połowie 2001 roku Zespół Pilotażowy ds. Mediacji Rodziny. Zadaniem Zespołu było przygotowanie materiałów, stanowiących podstawy prawne niezbędne do wprowadzenia zmian legislacyjnych w kodeksie postępowania cywilnego, umożliwiających wprowadzenie mediacji rodzinnych w polskim systemie prawnym - członkiem Zespołu były m.in. Anna Klimek - psycholog w RODK w Lublinie i Eleonora Porębiak-Tymecka - sędzia Sądu Okręgowego w Lublinie;

W 2003 roku, weszło w życie kolejne Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych, które umożliwiło podejmowanie mediacji o zadośćuczynienie w sprawach karnych dla dorosłych. Natomiast w 2005 roku weszła w życie ustawa wprowadzająca w życie przepisy regulujące stosowanie mediacji w sprawach cywilnych. Dzięki niej możliwe jest dzisiaj korzystanie z mediacji w sprawach rodzinnych np. rozwodowych, w sprawach o opiekę nad dzieckiem, o prawo do kontaktu z dzieckiem, o podział majątku, dział spadku; w sprawach gospodarczych o zapłatę, o prawo do znaku towarowego; w sprawach pracowniczych o przywrócenie do pracy, o odszkodowanie etc. Kolejne zmiany legislacyjne z 2008 roku - obowiązujące od 13.06.2009 r. wprowadziły w przepisie art. 58 k.r.o. porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka oraz w przepisie art. 107 k.r.o. porozumienie rodzicielskie, gdy władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom żyjącym w rozłączeniu, otwierają nową erę rozwoju mediacji w sprawach rodzinnych. W przeciągu ostatnich lat obserwowany jest wzrost zainteresowania mediacjami wśród przedstawicieli różnych instytucji rządowych i pozarządowych,

Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 sierpnia 2005r. powołana została Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów, która jest zespołem doradczym Ministra Sprawiedliwości do spraw szeroko rozumianej problematyki Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów (ang. Alternative Dispute Resolution - ADR). Do jej zadań należy m.in. opracowanie standardów postępowania mediatora i prowadzenia mediacji oraz tworzenie warunków instytucjonalnych dla rozwoju ADR w Polsce. Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów są coraz szerzej stosowane w krajach Unii Europejskiej. Prace prowadzone przez Radę mają na celu zwiększenie znaczenia instytucji pojednania i mediacji w naszym kraju. Pierwszą przewodniczącą Rady była Janina Waluk. Aktualnie funkcjonuje Rada II Kadencji, której przewodniczącym jest Maciej Tański z Centrum Mediacji Partners Polska.

Eleonora Porębiak-Tymecka
Członek Społecznej Rady ds. Alternatywnych Metod
Rozwiązywania Konfliktów i Sporów (ADR)
Przy Ministrze sprawiedliwości

Mediacje na świecie

Współczesna mediacja to procedura stosunkowo świeża. Sama idea mediacji jest jednak stara jak świat. Słowo mediacja pochodzi od greckiego słowa medos, czyli „pośredniczący, neutralny, nie przynależny do żadnej ze stron”.

W świecie zachodnim, mediację jako skuteczną metodę rozwiązywania konfliktów, upowszechnili Amerykanie w latach 70. XX wieku. Zwrócili się masowo ku mediacji w wyniku problemów, z którymi boryka się obecnie również polskie sądownictwo: obciążenia sądów nadmierną liczbą spraw, zbyt wysokimi kosztami procesów sądowych, przewlekłością procedur prawnych. Wszystko to utrudniało przeciętnemu obywatelowi korzystanie z ochrony prawnej. Dzisiaj w Polsce ma miejsce podobne zjawisko, któremu wprowadzenie instytucji mediacji ma zaradzić. Przeciętny Polak ma mieć dostęp do szybkiej, taniej ochrony prawnej, która jest w zasięgu jego ręki. W krajach, gdzie stosuje się mediację, podnosi się kultura i świadomość prawna społeczeństwa.

W 2002 roku Komisja Europejska wydała Zieloną Księgę o alternatywnym rozwiązywaniu sporów w prawie cywilnym i gospodarczym. Unia Europejska wydała cztery rekomendacje, w których zaleca krajom członkowskim wprowadzenie i promocję mediacji:

- A - Rekomendacja w sprawie mediacji rodzinnych
- B - Rekomendacja w sprawach karnych
- C - Rekomendacja w sprawach cywilnych
- D - Rekomendacja w sprawach dotyczących postępowania między organami administracji a osobami prawnymi.

Mediacja już od wielu lat obecna jest w takich krajach, jak: Belgia, Niemcy, Francja, Włochy, Wielka Brytania, Szwecja, Norwegia, Portugalia, Grecja, Finlandia, Luksemburg, Australia, USA, Kanada i wiele innych.

Metadane

Data wytworzenia : 29.09.2014
Data publikacji : 29.09.2014
[Rejestr zmian](#)

Podmiot udostępniający informację:
Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:
Joanna Sęk

Osoba udostępniająca informację:
Administrator
